

Жири за доделу Годишње награде за научни рад
Научно веће Института за физику у Београду

предмет: Примедба на Извештај Жирија за доделу Годишње награде за научни рад

Поштовани чланови Жирија за доделу Годишње награде за научни рад,
Поштовани чланови Научног већа Института за физику у Београду,

Подносимо примедбу на Извештај Жирија за доделу Годишње награде за научни рад (у даљем тексту Извештај). Увидом у документацију коју су поднели предлагачи, као и у извештај Жирија закључујемо да Жири није разматрао критеријуме који су дефинисани Правилником о наградама 0801-613/1 од 6. 5. 2023 (у даљем тексту Правилник) и да није узео у обзир све чињенице од значаја наведене у поднетој документацији. Стога захтевамо од Жирија да повуче свој Извештај и да нови извештај поднесе тек након што детаљно проучи поднету документацију и примени критеријуме из Правилника.

У наставку детаљно документујемо наше тврдње.

1. Чланом 1, став 2 Правилника се наводи да се награда додељује за резултате који су током претходне две календарске године били представљени на неком од редовних семинара или колоквијума у Институту. У нашем предлогу за кандидата др Вељка Јанковића смо јасно навели да је семинар одржао 18. априла 2024. године. Семинар је најављен преко листе Института (<https://mail.ipb.ac.rs/pipemail/institut/2024-April/007288.html>). Са друге стране, увидом у ту исту листу нисмо нашли да је кандидаткиња др Јелена Пешић одржала семинар који је био отворен за све истраживаче Института. Тиме нису били испуњени ни формални услови да она буде предложена за награду. Жири у свом извештају не спомиње ниједну од ове две чињенице.

2. Чланом 11 Правилника се дефинишу критеријуми за доделу награде, по редоследу важности од првог, најважнијег, до четвртог најмање важног.

а) Најважнији критеријум је квалитет објављених радова и њихов утицај на научну област, односно проблематику којој припадају. У предлогу награде за кандидаткињу др Јелену Пешић се само уопштено наводи којим темама се бавила, без јасно наведених најзначајнијих резултата остварених у оквиру тих тема и њених доприноса тим резултатима. У одлуци жирија се такође не наводи за које конкретне резултате се награда додељује и какав је значај тих резултата. Наводи се само уопштено да се додељује **за њен значајан допринос у области дефеката и структурних модификација на електрична и магнетна својства нискодимензионих и тополошких материјала**. Не наводи се који је то значајан допринос. Наша анализа радова које је објавила др Јелена Пешић у претходне 2 календарске године доводи у питање извештај Жирија, јер се од 4 објављена рада само један рад донекле бави овим темама. Радови [1] и [2] се баве утицајем механичког напрезања на оптичке особине конкретних 2Д материјала и нигде се не разматрају електричне или магнетне особине. У раду [4] се разматра материјал $\text{Mn}_3\text{Si}_2\text{Te}_6$ и уопште се не разматрају дефекти ни структурне модификације. Једино се у раду [3] разматра утицај дефеката на магнетне и електричне особине PtSe_2 материјала.

б) Следећи критеријум је стваралачки удео кандидата у оствареним резултатима. У нашем предлогу за кандидата др Вељка Јанковића смо за сваки рад јасно навели његов допринос који је доминантан у 4 од 5 објављених радова. С друге стране, кад су у питању радови кандидаткиње др Јелене Пешић у извештају Жирија се не наводи који је њен допринос у објављеним радовима. У предлогу којим се она номинује се наводи да је она свим овим радовима допринела кроз прорачуне на бази теорије функционала густине (DFT). То није у сагласности са оним што пише у радовима [1] и [2] где се у одељку о доприносима аутора наводи да је те прорачуне урадила Андријана Шолајић. У радовима [3] и [4] који су претежно експериментални, DFT прорачуни представљају само одређени део рада. Стога закључујемо да кандидаткиња др Јелена Пешић нема доминантан допринос ни у једном од објављених радова. Такође наглашавамо да су DFT прорачуни рутински прорачуни који се врше коришћењем готових софтверских пакета, који представљају корисну допуну експерименталним истраживањима, али не представљају оригинални научни допринос.

в) Следећи критеријум је удео Института у оствареним резултатима. У нашем предлогу за кандидата др Вељка Јанковића смо за сваки рад навели који је удео Института који је потпун за већину радова, док је један рад започет током његовог тромесечног студијског боравка у Прагу. У случају кандидаткиње др Јелене Пешић се наводи да је током 2023-2024 значајан период провела на усавршавању у Аустрији (не каже се тачно колики период), па је стога и питање који део радова је урађен у Институту. Нпр. у раду [3] су сви коаутори из Аустрије и у раду се не спомиње ни институционално финансирање нашег Института, нити иједан од домаћих пројеката. Жири у свом извештају није уопште коментарисао овај критеријум.

г) Последњи, најмање важан критеријум, је број радова и њихове категорије у складу са одговарајућим правилником министарства надлежног за науку. Овај критеријум је Жири проширио на целу каријеру, уместо да разматра две године које су релевантне за награду, не узимајући опет у обзир значај и оригиналност доприноса кандидата објављеним радовима, већ само збирну цитираност и h-индекс свих радова на којима је кандидат коаутор, без обзира на конкретан допринос.

3. Желимо да нагласимо и да се у номинацији и биографији кандидаткиње др Јелене Пешић налази више исказа који нису у потпуности тачни:

а) У биографији се наводи да је кандидаткиња била председавајућа конференције The 21st Symposium on Condensed Matter Physics, а на сајту <https://www.sfkm2023.ipb.ac.rs/> се види да су председавајући били др Жељко Шљиванчанин, проф. Владимир Добросављевић и др Зорица Константиновић. Кандидаткиња је председавала Организационим комитетом.

б) У биографији се наводи да је кандидаткиња председавајућа конференције Advances in Solid State Physics and New Materials, 2025, а на сајту <https://www.advances25.solidstate.ipb.ac.rs/> се види да су председавајући др Ненад Лазаревић, др Емил Божин и др Руди Хакл. Кандидаткиња је у овом случају копредседавајућа Организационог комитета.

в) Наводи се предавање по позиву на међународној конференцији Argentinian Serbian Nanotechnology Workshop (<https://ultimate-i.eu/index.php/2024/11/12/ultimate-i-argentinian-serbian-workshop-bridging-theory-and-experiments/>), а у питању је радионица од 4 предавања где је кандидаткиња била један од троје организатора. На тој радионици је присуствовало око 10-15 људи и свакако се не може третирати као међународна конференција.

Сматрамо да овакво представљање података не одговара стандардима које поштујемо у Институту за физику у Београду, а посебно када се ради о кандидовању истраживача за Годишњу награду за научни рад.

Имајући све наведено у виду, позивамо Жири да повуче поднети Извештај и поднесе нови узимајући у обзир све релевантне чињенице и критеријуме из Правилника.

Поред овога, сматрамо да су неки од чланова Жирија били у сукобу интереса, јер су сарадници и имају заједничке радове са кандидатима (др Јакша Вучичевић има заједничке радове са кандидатом др Вељком Јанковићем, а др Бојана Вишић са кандидаткињом др Јеленом Пешић). Ми смо благовремено указали пажњу на ово и предложили да се др Јакша Вучичевић не именује у Жири, али је он ипак именован одлуком Научног већа. Сматрамо да је ово лоша пракса и предлагемо да се Правилник измени тако што би се прецизније дефинисао сукоб интереса за чланство у Жирију и укључио и описану ситуацију.

У Београду, 30. 4. 2025.

др Ненад Вукмировић, научни саветник

др Антун Балаж, научни саветник